

Hur vill du att centrum ska utvecklas i framtiden?

RESULTAT AV STADSARKITEKTKANSLIETS MEDBORGARDIALOG 13 APRIL – 11 MAJ 2016

Innehåll

Bakgrund	3
Resultat.....	3
Redovisning av svar	3
Torget	3
Lilla torget.....	4
Miramarparken	4
Bussplan	5
Esplanaden	6
Torggatan	6
Norra gatan	8
Nygatan	9
Ekonomiegatan.....	9
Strandgatan	10
Ålandsvägen	10
Andra gator.....	11
Österhamn.....	11
Andra platsangivelser	12
Ingen platsangivelse / allmänna synpunkter	14
Platsangivelse utan synpunkt	15
Utanför planområdet	16
Rapporten.....	17

Bakgrund

Staden ska ta fram en delgeneralplan för centrum och vi behöver synpunkter. Åsikterna är viktiga för stadens utveckling. Allmänheten fick möjlighet att berätta vad som fungerar bra och hur och var man vill se en förbättring. Det kan t.ex. handla om aktiviteter, mötesplatser, önskad typ av boende eller en känsla som man vill ha i Mariehamns centrum. Synpunkter kunde lämnas via internet på särskilt kartprogram eller på blanketter vid utställning på stadsbiblioteket.

Resultat

Antal besökare var totalt 458 stycken varav 126 stycken har svarat 1-20 synpunkter per besökare. 72 markeringar har gjorts för en angiven bra plats varav 43 har kommenterats och 244 markeringar har gjorts för en plats som kan förbättras varav 201 har kommenterats. 27 kommentarer har gjorts på kommitténs rapport. Av de 298 synpunkterna har ca 96 % besvarats digitalt.

Redovisning av svar

Svaren redovisas först utgående från angiven plats, sedan utgående från bra plats och plats som kan förbättras och slutligen kommentarer gällande rapporten "Riktlinjer för en delgeneralplan för Mariehamn centrum".

Torget

- Bra Plats
- Bygg saluhall och restauranger och matbutik i anslutning till torget. Kanske Torggallerian kan användas som saluhall?
 - Torget kunde förbättras om en indisk restaurang kunde etableras här.
 - Blir superbra med nya ägare i Torgrestaurangen.
 - Mera aktivitet och rörelse kring torget.
 - Mer aktivitet i form av loppis och torghandel. Konkurrera inte med sjökvarteret tex vid tjärmarknad om city vill ha folk i STAN.
 - Torget fungerar bra som marknadsplats speciellt vid de stora marknaderna som jul- och påsk marknad.
 - Blomrabatterna kring statyn är vackra och välskötta! Fortsätt så.
 - Bra plats för olika aktiviteter.
 - Torggatan och Torget är stadens centrum. På torget kan man besöka torghandel (visserligen alltför sällan). Och på scenen uppträder ofta musiker och artister, även gäster.
- Förbättra
- Dags att fräscha upp Torgscenen.
 - Mariehamn saknar ett ordentligt lekområde för barn i anslutning till café och matställe, både inomhus och utomhus. Utomhus skulle det finnas tex en cykelbana med tillhörande cyklar på torget som låses in till kvällen, liknande den de har i tex Esbo.
 - Tråkig, dåligt planerat mötesrum, ostrukturerat. Ingen tydlig inramning, splittrad. Området känns dött, svårt att få en torgkänsla.
 - Ett torg skall vara en central plats i en stad, så är inte fallet i Mariehamn!
 - Anpassa mera för handel och för seniormedborgare, och låt det inte stå tomt 90% av året. Antingen lättar man upp så kommers kan bedrivas billigare och enklare än idag.
 - Mera tillgängligt att ha marknader, loppisar och dylikt. "Hemtrevligare" (blommor, bänkar, buskar). Ev. skatepark.

- Jag tycker överlag att det är dåliga öppningstider på dom flesta affärer. Dom flesta har lediga helger å vill samlas på kvällen med sina nära och kära å fika men int något café i stans ens öppet på en söndag!? Så mera kvällsöppet!
- Gör torget mysigare, t.ex. genom mer blommor.
- Torget i Mariehamn är inte alls så livfullt det borde vara. Ett torg skall ju vara den absolut mest intressanta och livfulla platsen i ett kvarter! Hur kan man göra enklare för torgförsäljare? T ex hjälpmedel för livsmedelshygien?
- Ett torg som lever, fasta stånd, småhus där försäljare hyr in sig, turist informations fyr, som under sommar månaderna bemannas med personer som kan hjälpa turisterna, någon stanna borde ha möjlighet att ladda sina telefoner och paddor som ex.
- Behöver bli en trevlig plats, och inte ett tomt stort torg.
- Torgparken; Mindre lyckat försök till parkmark. Vad är det lekfulla och färgglada, så här invid en lekpark? Parken har stora potential till interaktivitet. Plantera gärna mer ätbart!
- Torget behöver liv. Små lekstugor för barnen, kanske ett skepp, en kiosk som säljer åländsk glass. Husen och andra leksaker kunde plockas fram till sommaren. Inspiration kan hittas tex. Från Vimmerby, där en liten stad förvandlar sig till en levande c.
- Lekplatsen på torget; Förbättra den!
- Lekparken torget; Två tredjedelar av året är det barn och föräldrar som ger liv åt torget. Lekplatsen är dåligt skött, med plattor som viker sig uppåt och som ungarna snubblar på. Gör lekplatsen till en samlingspunkt. Fråga daghemmen vilka grejer som går hem.
- Hade gärna sett tex tillfälliga aktiviteter, flyttbara sittplatser, hängmattor, trevlig belysning, eller något övrigt som är inspirerande.

Lilla torget

- Bra plats
- Trevlig plats som skapar folkliv o rörelse.
 - Lilla torget/cityhuset; trivsamt område

Förbättra

Miramarparken

- Bra plats
- Helt ok koncept att låta parken vara lekplats men ändå en samlingspunkt samt ställe för uppvisningar så som det är nu.
 - Parken vid bibban; Det ser lite tomt ut. Kunde finnas mer aktiviteter eller statyer/konstverk här.

- Förbättra
- Stor, ödslig och tråkig. Gör något vackrare här!
 - Mellan Alandica och biblioteket; kallt och blåsigt, kan man plantera för mera lä?
 - Västra Miramarparken; Däcka över den nya delen. Parkering under och park på ovansidan. Med snedparkering på Strandgatan så har staden många nya p-platser.
 - Känns som den kunde göras vackrare.

- En bra plats att anordna fler evenemang!
- Bygg en rejäl skejtpark åt kidsen så det slipper se ut som nåt övergivet projekt som resten av staden.
- Mer aktiviteter för barn och ungdomar, tex skatepark. Utegym för alla åldrar.
- Alandica; Jättetråkigt att väggarna är kala, det blir att se ut som Joakim von Ankas pengabinge eller en bunker för nån diktator från Österrike. Man kunde engagera konstnärer att måla om väggarna flera gånger om året, med växlande motiv. Också videoprojektioner.
- En kall och blåsig plats där ingen vill vistas naturligt – helt misslyckad från första början. Behöver antingen göras om helt, eller få många 20 meters höga träd runtom.
- Bra med öppen plats. Men önskvärt att flera konstverk, skulpturer kunde finnas och träd och buskar planteras och blomsterrabatter. Mysigare. Absolut INTE någon skatebord park här, den kan byggas där den redan finns i mindre skala norr om Shell.
- Utnyttja mer till olika event.
- Lekparken; Blåsig plats alldeles för nära vägen. Lekparken borde placeras nära bibliotekets glaspaviljong istället. Utrymmet mellan Alandica och biblioteket kunde även rymma skatepark med betongramper och utegym.
- Mer grönska mot Alandica för att minska känslan av betongvägg mot Miramarparken. Den ensamma björken räcker inte.
- Lekplatsen Alandica; Att ha en lekplats vid en tung trafikled utan ordentlig avskiljning är inte klokt. Har sett flera föräldrar rusa efter sina barn som är på väg genom hålen i häcken. Har aldrig sett någon leka i "sandlådan". Satsa på en trygg och större lekpark.
- Bra storlek på parken men känns för öppen för att vara trivsamt. Skapa mer "gröna vägar" med bärbuskar och mindre fruktträd, t.ex. aronia och körsbär.
- Bygg skatepark.

Bussplan

Bra plats

- Förbättra
- Bygg tak över väntområdena så att folk vill åka buss och vänta på bussen utan risk att förfrysas. Kanske något litet innevänttrum?
 - Busskurer/bänkar.
 - Gör ett mer praktiskt Bussplan. Tak för resenärer som väntar. Ordentliga skyltar så turister hittar. Snygga upp helheten.
 - Tak över bussplan, bänkar.
 - Att det inte finns en plats där bussresenärer kan vänta inomhus är under all kritik. Denna plats skulle på många sätt kunna utvecklas till en samlingspunkt, du skulle kunna lämna bagage och WC besök mm.
 - Digitalisera skyltar för ankomst och avgångar av bussar. En stor digitalt skärm med karta, linjer hur bussar kör och tidtabellen.
 - Parkeringen vid bussplan; Parkeringen borde tas bort, finns plats under. Ett mycket "naturligare" torg än nuvarande. Stor utvecklingspotential.
 - Parkeringen vid bussplan; Ta modell av platsen utanför apoteket på Skarpansvägen. Där finns träd (upplyst vintertid) bänk och gräsplanteringar- Mera sådan atmosfär. Möjliggör mera för gående och cyklande. Man måste inte alltid ha bilen ända fram. Bra om folk fick gå mera.

- Vid Mariebar; Mera belysning för atmosfären och stämningens skull också, så att inte bara av praktiska skäl, på nätter och mörka årstider. Fixa upp trottoarerna och cykelvägarna. Att de blir jämna och fina utan gropar. Asfaltera om Ålandsvägen och Stora gatan.
- Vid Mariebar; Tänk på framkomligheten för barnvagnar etc. avrundade kantstenar på trottoarerna vid övergångsställen. Likaså förbjud att ha alla dessa skyltar överallt i gatubanan var folk går och cyklar. Avser skyltar som företag har reklam på., på trottoarerna.

Esplanaden

- Bra plats**
- Vacker, behövs gröna ytor i stan.
 - Esplanaden underbart fin, öppnar sig vackert mot Västra hamnen. Bind naturligt ihop Västra hamnen med Esplanaden och Torget! Gör Västra hamnen välkomnande och försök behålla och få in mer affärer runt Torget.
- Förbättra**
- Torrdocka för museifartyget Pommern, ingen vet hur länge till den orkar flyta samt att den kostar pengar för att man måste rusta på den hela tiden. Flytta hit den i torrdocka.
 - Bygg en akvedukt i etapper genom hela allén. Den skulle börja vid kyrkan och vara ca en meter hög i början och sedan skulle den bli lägre och lägre och sluta med att den går under jorden där esplanaden slutar. Bygg av ål granit – ett vattenfall/led.
 - En oerhört vacker plats som utnyttjas alldeles för lite. Bjud in gästbelysare till vintersäsongen. Titta på Allingsås fantastiska belysningsveckor, använd som utställningslokal för utekonst på sommaren!
 - Mer aktiviteter längs med esplanaden för att knyta ihop de två hamnarna under sommartid t.ex. tillstånd att sätta upp försäljningsstånd under kortare perioder då många turister finns här.
 - Aktivitetet! Typ uteschackpjäser, hoppstrutor, hoppstubbar, balansräcke ... Så att det blir intressant att promenera där. Gärna liter ljusare också, typ bort med en del av lindarna.

Torggatan

- Bra plats**
- Blombergs/Hillings; Vacker byggnad som bör bevaras, tas tillvara på ett sätt så att det kan integreras med staden på ett modernt sätt.
 - Det gamla telegrafhuset skulle kunna bli en fantastisk detalj i ett modernt bygge, inkluderat i något nytt. Bra att K-märkningen kvarstår.
 - Zeipels; Bevara Zeipels som ett av få vackra exempel på funkis i Mariehamn.
 - För att Torggatan skall fungera som affärs- och gågata måste hela gatan vara gågata, som i många andra städer. Till att börja med från Norragatan till Torget. På så sätt har gjort ett stort arbete med att bygga P-hus under jorden, men bilisterna måste inte fungerar med nuvarande trafik och turlista. Betala gärna – om bättre.
- Förbättra**
- Utanför Cityblommor; Inget bra ställe för utecafé! Även på sommaren är det kallt på norra sidan av huset. Caféer ska planeras i lä eller på södra sidan av byggnader.
 - Mellan Magazins parkering och Torggatan; Bra med parkeringsplatser, men man

- borde slippa emellan parkeringen och gatan och det borde absolut göras trevligare. Det är ju stads absoluta centrum!
- "Handelsbankenhuset"; Hus som förfular miljö rejält. Arkitekturen signalerar stasihögkvarter.
 - La Strada; Restaurangen + uteserveringen ger centrum en omodern känsla. Ett av de bästa lägena i stan, och det ser ut som en förortsrestaurang. Be hyresgästen renovera eller byt hyresgäst!
 - Citylivs parkering; Gör större. Fantastiskt parkeringsläge mitt i centrum som bara är kaos.
 - La Strada, Magique och området bakom; Kraftigt förfulande plats inne i kärncentrum med enorm potential. Skamligt att skydda gamla telegrafhuset på det sätt som gjorts.
 - Telegrafhuset; Det är synd och skam att stadens absoluta centrum förhindras från att utvecklas pga detta hus.
 - Rucklet "telegrafhuset"; Riv och bygg parkering i stället.
 - Flytta/riv Telegrafhuset.
 - Telegrafan; Riv och bygg nytt.
 - telegrafan ?; Riv bort.
 - Telegrafan, oanvänt ruckel; Riv och bygg nytt höghus med bostäder och affärer.
 - Telegrafhuset; Häv K-märkningen för att ge bästa möjliga förutsättningar för utveckling av platsen (med eller utan telegrafhus).
 - Telegrafhuset; Bygg en trivsamt miljö runt huset, som ett litet "innantorg" med träd och kanske gamla rosensorter typiska för Åland. Fyll huset med turistinfo, en shop och ett café med välfungerande Wifi. Även ålandstrafiken kunde ha en filial där!
 - Gågatan; Expansion av uteserveringar för samtliga kaféer, barer och restauranger för en livligare gågata både på dag och kvällstid. Tänk Visby centrum. Ska gågatan ett mötesrum. Julius kafés lösning dålig, större sammanhängande områden för mysiga känsla.
 - Torggatan; Öppna för biltrafik eller förbättra kollektivtrafiken.
 - Den obefintliga samlingsplatsen; OM telegrafan skall stå kvar borde turistinformationen flytta dit och torgförsäljningen ske intill på ett mer intimt torg. På sommaren kunde nuvarande torg till största delen österut användas som tillfällig parkering då behovet blir större.
 - Gräv ner eller ta bort parkeringarna och inrätta ett "torg" runt telegrafhuset. I telegrafhuset inrättas man en krog och förslagsvis fiskrestaurang med en stor uteservering.
 - Torggatan och Zeipels; mera affärer och större gallerior kring Torggatan så det lockar folk att vistas här.
 - Zeipels; Här finns tomma lokaler som man kunde använda, t ex till någon lite känd klädkedja, Lindex, din sko, hm, Hemtex, ginatricot, glitter. Det finns redan Kappahl å dillen. Tycker det är alltför trångt där! Bättre organisation av planlösningar sku va bra.
 - Zeipels; Riv och bygg nytt. Byggnaden förfular gågatan. Bygg 4 våningar och gör galleria med butiker som cubus, dressman och skopunkten. Innerstaden behöver ett "dragplåster" som får folk att besöka staden.
 - Sittkoff; Bygg ut sittkoff gallerian! Lägg mer glastak och involvera fler butiker. Också så att större affärskedjor skulle kunna vara i city. Lite större lokal.
 - Magazin tomten; Borde bebyggas, centrum behöver butikslokaler, utvecklas både i höjd och mer bostäder. Mariehamn behöver utvecklas snabbt nu, all fokus så turister och invånare på Åland vill komma till centrum.

- Magazinkvarteret; Bygga ett antal höghus med 10-15 våningar, aerodynamiskt för att minimera gatuvinddraget. Garaget under som kopplas samman med garaget under bostäder högre upp. Bevara telegrafhuset, bygg in!
- Mellan Magazin parkeringen-Torggatan; Bygg på höjden upp till 8 våningar.
- Outnyttjad, Magazin parkering-Torggatan; Låt det omskrivna huset stå kvar, men öppna upp mot Torggatan, tråkigt med staket mitt i stan.
- Saluhallen; Många efterlyser saluhall, många vill ha telegrafhuset kvar. Kombinera intressena; bygg en saluhall i telegrafan.
- Eckerölinjen huset; Tidlös ful och bölig 70-tals arkitektur som borde förnyas.
- Riv Mega Sport huset och Torg Gallerian och bygg ihop båda i ett nytt stort hus med bostäder och affärer/kontor.
- Varmantomten; Stadens kommersiella hjärta. Här måste man möjliggöra byggande. 4 våningar mot Torggatan och 6-8 våningar inne i kvarteret.

Norra gatan

- Bra plats** - Apoteksgården; Bra typ av hus som bör byggas i centrum.
- Förbättra**
- Norragatans södra sida; Allmänt malplacerad och ful bebyggelse skämmer gatan speciellt efter den fina hotellentréns tillkomst på andra sidan gatan. Trottoaren längs gatans södra sida kunde breddas något norrut och planteringsytorna förnyas.
 - Passat Apartments; Fula gamla lägenheter i dåligt skick som förstör centrum. Riv och bygg nytt på höjden.
 - Norragatan 7; Tvinga fastighetsägarna att rusta på centrumhusen, eller sälj till nån som kan/vill. Passathuset och gårdshuset ser ut som nåt direkt från Sovjet. Bygg bort tomma butikslokaler i botten på 6:an. (slå ihop till större butikslokaler) Gott om parkering!
 - Förläng parkeringstiderna så det möjliggör att folk hinner äta lunch och shoppa innan parkeringstiden går ut. Döden för centrum och företagarna! Förslagsvis 1h, och 3h.
 - Riv Hotell Passat och Sport Center huset för att ge plats åt ett stort hus med bostäder och affärer/kontor.
 - Sportcenter; otroligt fult litet malplacerat hus på en attraktiv tomt!
 - Sportcenter; Huset oerhört fult. Borde byggas på och få ett sadeltak.
 - I kvarteret Apotekaren planeras många bostadshus. Brandgatan bör därför reserveras som "lek" park. Bostadsbolagen i kvarteret kan dela på kostnaderna för underhåll. Här behövs ett sammanhängande grönområde (lunga) för lek o rekreation inte bilar!
 - Vikinglineparkeringen; Detta är den givna platsen för ett flervånings P-hus som kunde svälja en stor del av långtidsP i centrum. Kunde kombineras med service som biltvätt t.ex. Kan "maskeras" med snygga fasader.
 - Viking Lines parkering; Bygg ovanpå parkeringen.
 - Norragatans svar på Murmansk; Tvinga fastighetsägarna att rusta upp husen, riv Passathotellet invid gata och lösgör plats för en större butik med lättillgänglig parkering.
 - Hotell Passat; Förfulande byggnad vilken kräver nybyggnation med både bostäder samt affärslokaler.

Nygatan

- Bra plats
- Kino; Bra koncept!
 - Tusenskönan; Härlig oas mitt i stan. Mer sånt! Kanske inspiration för torget.
 - Tusenskönan; Underbar liten park, som känns mycket större än sina kvadratmetrar. Mera av detta!
- Förbättra
- Bakfickan; Helt fel plats för uteservering, man borde flytta restauranger till byggnader som har möjlighet till fler soltimmar. Kinos uteterrass är i ständigt mörker ...
 - Gör den sidan av vägen som Kino och Kotipizza är på+ till en gånggata utan parkering och plantera körsbärsträd. Bins ihop centrum och gör det naturligt att gå ner dit och mot vattnet. Andra sidan av vägen mot Ålandsbanken förläng parkeringstiden.
 - Enkelrikta från väster till öster och gör det till en snygg restauranggata som förbinder centrum med vattnet.
 - Snygga till gatan "restauranggata".
 - Fredsparken; Hemtrevligare (mera sittplatser, grönnare, porlande vatten) naturskön plats att sitta och äta sin lunch/dricka sitt kaffe på.
 - Tusenskönan; Markyta som inte utnyttjas. Trädgården känns inte som ändamålsenlig. Frågan för vem och hur används den – hur hittar fler hit? Restaurang – pub – café behövs.
 - Tusenskönan, alkishörnan; Skall det funka som trädgård måste platsen öppnas upp i stället för att omgärdas av staket. Gör hellre en plattlagd yta med bänkar för folk att sitta på & umgås.
 - Fredsparken; parken vid Nygatan bredvid Hotell Savoy. Det är en oas bakom staketet, som inte många känner till. För att förbättra denna måste staden ta hand om skötseln, det fungerar ej nu med frivilliga krafter: ogräset växer över planteringarna. Ta exempel från andra städer, Enköping i SE och Skolparken i Jakobstad. Där har alla växter.
 - Savoyparkeringen; Risig och eftersatt bakgård/hotellparkering.
 - Savoy; Stadens fulaste hotell? Fasad av korrugerat plåt? Arkitektur man blir genuint nedstämd av.
 - Savoy: Hotellet är verkligen fult och borde få ny fasad.
 - Posten, vid norr om ; Bygg på höjden.
 - Ålandsbanken, gården; Bygg högst.
 - Nygatan vid Magazins parkering; Skulle vilja hävda att det inte är detta område som behöver mest utveckling. Båda sidor om österleden enda till Mariebad är viktigare.

Ekonomiegatan

- Bra plats
- Förbättra
- Gamla Pentik-huset, restaurang köket (Ekonomigatan); Fräscha upp huset. En central gata mitt i stan som leder till både café och flera restauranger, men som pga detta hus känns som en skum bakgata i en storstad
 - Bakgården; Här kunde man göra nåt med skärmtak eller temporära segeltak och försöka ha gårdsfester eller årlig Kräftskiva för Mariehamnarna. Försöka få flöde från Torget genom Sittkoffs till Indigos populära uteservering på somrarna.
 - Ekonomigatan-Sittkoffs; Mariehamns stad bör låta sitt parkeringshus i Sittkoffs växa

hitåt. Både Strandgatan och Ekonomigatan kunde ha parkeringar under. Kanske fastighetsägarna är villiga och riva bort gamla byggnader och förnya hela kvarteret.

Strandgatan

Bra plats

- Förbättra
- Generellt för staden: man har på flera ställen känslan av att befinna sig på baksidan av något. Varuintagskänsla präglar staden!
 - Riv Emmaushuset och bygg ett nytt stort hus som man bygger ihop med Sittkoff (som behöver en omfattande ombyggnad), då kan Mariehamn få sin stora galleria som många verkar vilja ha.
 - Vid Emmaus; Gör ett högt hus som en fyr över Mariehamn, ett landmärke typ 12 våningar
 - Ålandstidningens tomt; var är det som skulle göra när de rev det gamla huset, mycket osnygg plats som är mitt i centrum. De skulle bygga upp något liknande..
 - Ålandstidningstomten; Ser fortfarande ofärdigt ut efter rivningen av det gamla Ålandstidningshuset.
 - Galgbacken; Ser aldrig nån utom skateåkare där. Planera om för att få dit växter och folk. Eller gör till skatepark ...

Ålandsvägen

- Bra plats
- Villa Carita; gammal gård med uthuset bevarat borde användas så att medborgarna kan njuta av den gamla miljön. Kanske café?
 - Villa Carita; En fin oas i Mariehamn. Det unika uthuset och gården visar hur det gamla Mariehamn såg ut.
- Förbättra
- Känns som det skulle kunna vara Mariehamns "paradgata" eftersom den går genom hela staden men kräver mycket arbete med vägyta runt omkring.
 - Stenöknen (Hotell Pommern); Nya hotellet är ett lyft för stadsbilden, men området mellan Ålandsvägen och Pommern borde göras om till en lummig oas med prydlig och färgskiftande växtlighet istället för den sterila stenöken som nu breder sig mellan alléträden.
 - GE huset ; Ett hus med anor, stilrent och av hög kvalitet. Det är naturligtvis av helt annan typ än många andra hus i staden, men i detta fall pryder den sin plats.
 - GE huset, betonggettot; Riv ner och ersätt med 4 våningshus med bostäder, kontor i plan ett möjligen.
 - Villa Carita; Denna trädgård skulle vara fantastiskt fin som trädgårdscafé under sommaren i stil med Visbys trädgårdscaféer.
 - Villa Carita, rucklet vid Nygatans korsningen; Riv och bygg riktigt billiga mindre lägenheter för studerande eller ett "Campus".

Andra gator

Bra plats

- Förbättra
- KORSNINGEN Styrmansgatan/Torggatan/Skarpansvägen; Livsfarligt övergångsställe med cykelöverfart. Ta bort cykelöverfarten så att de måste leda cykeln över!
 - Nygatan-Ålandsvägen; Livsfarlig korsning. Livligt trafikerad av både skolelever, bilar, cyklar. Förslag på trafikljus för att minska olyckorna.
 - Ålandsvägen-Norragatan; Gör om korsningsområdet. Det finns inte skyltar för så som ålänningarna kör i korsningsområdet. Bättre skyltning och linjemarkering.
 - Styrmansgatan/Österleden; Stenmuren skymmer sikten när man ska köra ut från Styrmansgatan på Österleden.
 - Södra Strandgatan; Gör Strandgatan till en parkeringsgata med snedparkering fram till bibban, många platser till en låg kostnad.
 - Österleden; gräv ner Österleden.
 - Stadens trottoarer; FÖRNYA! Skamligt att trottoarerna är dåliga och att de inte är anpassade till barnvagnar och rullstolar. Ingen nivåskillnad vid övergångsställena

Österhamn

- Bra plats
- Minigolfen; Mycket lyckat koncept med närhet till vattnet.
 - Minigolf; Minigolf och anläggningen super!
 - Ångbåtsbryggan; Lyckat projekt av inblandade krogentreprenörer. Från ett ganska anonymt ställe till att blivit en samlingsplats som passar alla åldrar. Trevligare inramning för båthamnen och man får en trevligare känsla för turister och lokalbor. Kan expanderas norr.
 - Ångbåtsbryggan; Det är här sommarhänget har blivit. Musik, dans, golf och mat. Allt i ett!
 - Club Marin; Jag tror den här platsen kommer att komma tillbaka nu! Jag har stora förhoppningar.
 - Vatten; Längs med östra utfarten kunde fina gamla båtar ligga som restauranger eller flytande konstruktioner och "accomodationer" för olika aktiviteter.
 - Östra utfarten; minska buller med plank? Få ner trafiken, är inte behagligt att promenera där nu.
 - Knorring; En fin och trevlig marinmiljö för både turister och ålänningar.
- Förbättra
- Österleden; Gör promenaden lite trevligare med planteringar samt putsa upp längs kanten mot båthamnarna. Gatubelysning som inte är så himla fyrkantigt stelt.
 - Österleden; östra utfarten är en bedrövlig barriär i staden. Någon lösning måste till!
 - Österhamn; Det har varit lite dåligt med upprustning och renovering. Under sommartid ofta lite åt skitigare hållet, papperskorgar borde tömmas oftare.
 - Österhamn norr; Ser lite nerkört och sjaskigt ut. Syns extra tydligt eftersom det ligger mellan vackra sjökvarteret och lika vackra ångbåtsbryggan.
 - Norra kajområdet; hela detta område och även norrut mot sjökvarteret är en ful styggelse. Skapa en ordentlig strandpromenad med breda bryggor, småbutiker, cafeer, hantverk, samlingsrum. Nu är det bara grus, asfalt och ful avgränsning till Slemmern. Fulaste området.

- Strand promenad Österhamn till Sjökvarteret; Utveckla strandpromenad där det finns aktiviteter och möjligheter att göra saker så folk kan vistas där.
- MSF bryggan; Gör en promenadbrygga som binder ihop MSF bryggan med sjökvarteret längs vattnet. Lägg ut bänkar så man kan sitta och njuta av vattnet. Ser inte snyggt och fräscht ut i dag. Utnyttja att vi har vattnet!
- Österhamn; Bind samman östra hamnen och staden. Vi har en fantastisk möjlighet när vi bör så nära vattnet! Utnyttja det så som andra städer gör. Ta inspiration, kolla och lär, se Stockholm t.ex.
- Österhamn; Bind ihop MSF med sjökvarteret med ett fint trä och promenaddäck.
- Bygg trädäck längs med hela stranden.
- Gör det möjligt att gå på en trevlig strandpromenad (nu en grusgång i trafik). Förslag finns – prioritera!
- Sjöpromenaden, mellan Club marin och Sjökvarteret; Gör det trevligare att vistas på, så det binds ihop med sjökvarteret.
- Vandringsled från minigolf till sjökvarteret; Vandringsled kunde göras bättre med blomsterrabatter och marina inslag.
- Sträckan mellan sjökvarteret och gästhamnen är hemsk och åtminstone en enklare upprustning borde ske så att det inte ska behöva kännas som att man ska gå genom 400 m parkeringsplats med skrotbåtar för att gå mellan sjökvarteret och gästhamnen.
- Parkering Österhamn; Bort med parkeringen och sätt dit parker med bänkar, springbrunn. Något för barnen. En boulebana. Det ligger precis vid turisthamnen och här är många krogar på sommaren och fullt med människor som rör sig.
- Österhamn; Ge möjlighet till flytande bostäder.
- Bygg trädäck. Öka trivseln.
- Gräv ner Österleden.
- Mellan Club Marin och Ångbåtsbryggan; Måste det finnas så här mycket parkeringsplatser på ett läge som hade passat perfekt för en massa aktiviteter? Trädäck med sitt- och solplatser hade varit härligt tycker jag!

Andra platsangivelser

Bra plats	- Arkipelag; Förnya/bygg ut/förfräscha. - Arkipelag; Trevligt ställe. - Pelarens gamla hus; Huset värdefullt för stadsbilden. Borde skyddas.
Förbättra	- Servicegatan; Dela på de två förslagen i två delar. - Nordvästra centrum; Centrum borde utvidgas till att innefatta fastigheter på båda sidor Ålandsvägen. - Absoluta centrum; Krav på parkeringsplatser bör tas bort i absoluta centrum och möjligen i hela centrum för att främja nyproduktion, i ingen annan stad som växer finna detta krav. Det blir då beläggning i parkeringshusen, och främjandet av andra transportmedel än bil. - Mariehamns absoluta centrum; Mariehamn är en stad utan styrning och bakomgöra något hindras effektivt av diverse ruckelromantiker och det enda som återstår är att låta centrum självdö ifred. - LR; Äntligen börjar det se ut som något. Snyggt! - Marmorborgen/österbottniska ambassaden; Använd för skola, och dagis istället för

tomtarna som är där idag. Dom kan gott och flytta sin sandlåda till en mer lämpas plats, Jurmo t.ex.

- Uteplatsen utanför Arken casinot; Härifrån kunde man med fördel bygga en gångbro/brolock hela vägen till MSF parkeringen. Tänk den tanken vidare – kan man bygga över Östra Utfarten på fler ställen?
- Hela innerstan; Minska antalet parkeringsplatser. Folk kan gå. Tillåt endast handikapp parkering på andra ställen är garagen. Utveckla kollektivtrafiken och samarbeta över kommungränserna.
- Hela stan; Mariehamn och Jomala måste snarast inleda ett samarbete för att utveckla ett samarbete om kollektivtrafiken. Se till att få Vikinglinjen med från början. I sommar öppnar Paf nytt kontor. Ingen vill ha längre köer genom bläckfisken
- Hela stan; trottoarkanter vid alla övergångsställen bör fasas och anpassas för cyklar och rullstolar.
- Hela centrum: Gör om alla rödljus korsningar till rondeller. De nuvarande rödljusen verkar slå om slumpmässigt och hindrar flödet i trafiken. Detta gör att vi får onödigt
- ÅCA-tomten; Fina hus och ett välbehövt lyft i staden. Det enda som skämmer fastigheten är det murrigt bruna och illa upplysta affärsplanet mot gatan. Intrycket speciellt kvällstid signalerar skumhet. Byt ut mot ljusa fasadplattor och inbjuden belysning!
- Nybyggda hus i centrum; varför byggs det så charmlöst och anonymt då det byggs nytt? Trista färger och fega opersonliga ytor. Lite lekfullhet och nånting att se på, tack.
- Östra hamnen och hela staden; Fyll staden med blommor tex rhododendron.
- Museiparken; Fullständigt osynligt område! Liva upp det med fruktträd och bärbuskar. Tänk om vi hade en åländsk park med äppelträd och körsbärsträd, vilken blomprakt det skulle vara på våren!
- En pir i vattnet, säkert att gå på, ev. med ett matställe. Busstationen har sett oförändrad ut i alla år. Behöver fräschas upp. Ett träd utanför Citylivs, vid busshållplatser är i vägen för av- och påstigande.
- Lekplats; Staden saknar en rejäl och rolig lekplats, en oas/samlingsplats för barnfamiljer. I synnerhet under sommarhalvåret. Inspiration finns att hämta i de flesta större städer (Stockholm, GBG) och Mariehamn borde inte vara sämre. Trädgårdsföreningens lekplats i Göteborg, eller Plikta, i GBG. Miramarparken är en dålig placering; blåsigt och för nära utfarten med högts trafik ljud och farlig miljö. Torget kunde byggas ut, alternativt parken söder om Ångbåtsbryggan, innan Lilla holmen. Där behöver vara gungor, sandlåda, rutschkanor, klättermöjligheter, fikaplats med bord och bänkar, samt flera "roliga" och speciella lekmöjligheter. Ytternäs skola och Sviby daghem är bra inspiration. En trevlig miljö att vistas i och att mötas på är vad man borde kunna förväntas sig av en stad som vill vara ett turistmål.
- Strandpromenaden; Ute "leksaker" typ hoppstubbar, balansräcke, blomplanteringar (typ Åbo strand ner till hamnen), ute gym?, hopprutor ("hage") etc så att familjer kan strosa längs stranden till sjökvarteret från Lilla holmen.
- Kaptensgatan, mitt emot Ålands Ömsesidiga; Dessa två fastigheter bör i något skede få större byggrätt för att kunna förtäta stadsmiljön.
- Kaptensgatan, norr om posten; 70-80 år gammalt hus som i något skede fått en dålig utbyggnad med två lägenheter in mot gården. Enligt detaljplan från 1991, tillåts rivning. En generalplanen tillåts 4-6 våningar och inget e-tal. Delgeneralplanen bör inte försämra jmf generalplanen.

Ingen platsangivelse / allmänna synpunkter

- Bra plats**
- Jag är nöjd som det är. Jag vill bevara esplanaden med lindarna, förbättra lilla holmens fågeldamm så fåglarna trivs, servering av mat, kaffe etc, bättre omklädningsrum och VC. Inga höga hus i innerstan, bilfritt.
 - Håll kvar så mycket natur och grönska i staden som möjligt! Ta absolut inte bort grönområden. En plats liknande Lilla holmen skulle vara toppen!
- Förbättra**
- Ta tillvara och gör något fint av det gamla som finns bevarat! Man kan kanske bygga nya hus i gammal stil i något kvarter? Gamla ritningar finns ...
 - Mera parkeringar i stan så att man kan handla. Det är för kort tid med två timmars parkering. Ska man handla och fika eller äta räcker inte två timmar. Parkera man om bilen så kör man någon annanstans!
 - Biltrafik och parkeringsplatser tar väldigt stor plats i Mariehamn vilket gör att fotgängare och framför allt cyklister exkluderas. Jämfört med andra städer känns det som Mariehamn ligger väldigt långt efter i den här frågan. Det borde ju gå att göra mer.
 - Townhouses någonstans i stan!
 - Tillstånd att få bygga högre hus i city. Speciellt dom låga hus som finns idag och inte passar in i resten av stadsbilden alla. Kolla på helheten men låt staden också se levande ut och inte spika allt i sten att allt ska se exakt lika ut.
 - Tror att en butik som t.ex. Lindex eller H&M skulle dra folk till stan! Och fler caféer liknande bagarstugan.
 - Vi är många mammor (och en o annan pappa) som har möjlighet att vara i stan dagtid o äta o shoppa, men staden är allt annat än barnvänlig. Lättillgängliga skötbord och matställen med lekhörna är en bar början. Nu väljer man bekväma Maxinge.
 - Mera blommor och blomrabatter mera skulpturer och konstverk som är gjorda av åländska hantverkare och konstnärer. Vart tog det stora Å:et vägen som var ca 3 m hög och målad i åländska flaggans färger? Den skulle kunna stå i hamnen.
 - Alltså skyltar med reklam på som står kors och tvärs på t.ex. Torggatan hindrar, folk måste sicksacka för dem. Alla ser dem inte heller (synskadade). Dessutom är de förfulande. Ha t.ex. regler att de måste stå intill husväggarna eller invid stolpar.
 - Gör staden mera hemtrevlig och ombonad. Mer för gående och cyklande. Många fler kunde cykla korta sträckor. Bänkar och belysning vid mörker, lite överallt. Och gör staden grön, massor mera träd och buskar. Mindre asfalt.
 - Se till att platser ej får se ut som renoverings- eller byggarbetsplatser i åratat. T.ex. gropen vid bion. Verkligt fult. Varit så i åratat. Se till att asfaltera gatorna, få bort alla gropar och lappningar. Ser fult ut och obekvämt att köra på.
 - Gör studiebesök till t.ex. Enköping och se hur de satsat på planteringar och grönt. Det drar turister. Asfalt, bilar och fula byggnader gör det ej. Så mera växter och planteringar, speciellt i form av buskar, träd, gräs, bambu, vårlökar etc.
 - Få staden trivsam och vänlig för andra än bilar också. Asfaltera gatorna, ha trottoarer och cykelvägar i skick. Se till att in- och utfarters sikt inte muras igen av byggnader och bilar. Ofta farligt att köra ut när sikten är noll.
 - Bebygg inte grönområden, spara dem för rekreation. Folk = turister kommer inte hit för att Mariehamn är en vacker stad. Även för lokalbefolkningen måste mera buskar
-

- och mindre träd planteras för trivselns skull. Sådant som är snyggt året om.
- Låt alla stora båtar ligga i ost-västlig riktning – sluta stänga av vyn mot vattnet!!
 - Satsa mer på barnen – betona inte endast p-platser och hushöjder. Gör en ordentlig trevnad liv o rörelse.
 - Innergårdar; kan även utnyttjas för caféer, butiker och annat. Kanske även kvällsöppet..?
 - Överlag mer planteringar, mera grönt. Det behövs mera buskar och träd. Mera bänkar att sitta på. In- och utfarter behövs göra säkrare, så att man kan köra ut utan risk för olyckor. På många ställen mycket dålig sikt. Det parkeras för nära infarter.
 - Bygg ett utomhusgym som turister och ålänningar kan utnyttja under årets alla månader.

Platsangivelse utan synpunkt

Bra plats	- GE huset - Sport City - Hotell Pommern - Villa Carita (gården) - Köpmansgatan/Kaptensgatan - Ångbåtsbryggan (2 st)
Förbättra	- Torget (2) - Vid Club Marin - Mellan Arkipelag och Club marin - Vid Österleden Arkipelag/Alandica - Sjökvarteret, vid kapellet - Vid Självstyrelsegårdens parkering - Nära Syrrans, Ekonomiegatan (3) - Lilla torget Dinos/Indigo/Jussis (2) - Utanför Cityblommor Torgatan /Kinos (2) - Parkeringen vid bussplan (2) - Norr om Park Hotell - Nygatan - kaptensgatan vid Posten - Zeipels - Gågatan Zeipels-Magazin (3) - Magazinparkeringen /Torggatan (3) - Ålandsvägen/Köpmansgatan korsningen - Ålandsvägen/Nygatan korsningen - Ålandsvägen/Norragatan - Passat Norragatan - Villa Caritas gårdshus - Hotell Pommern - Hotell Savoy - Sittkoffs

Utanför planområdet

- Bra plats**
- Gamla Elvaruhuset och Jannes kapell; Bygg höghus med kontor och bostäder.
 - Stadshusparken; Härlig plats som lämpar sig för flera ändamål, både fysisk aktivitet och avkoppling. Det syns att platsen tas väl omhand och det ger karaktär åt staden. Mer sånt!
 - Lilla holmen
 - Södra gatan bakom Ämbetshuset
 - Stadshusbacken
- Förbättra**
- Platsen kring Bio Savoy; Ge bidrag och hjälp till Patrik Landell så han kan färdigställa sitt renoveringsobjekt och lägenhetshöghus bygge snabbare!
 - Savoy; Bör renoveras/byggas ut.
 - Polishus; Bygg ut på höjden.
 - Rönnbergs torg; Utnyttja det fina läget på området till att bygga bostäder istället för snö och grusupplag och plats där folk stannar med sina bilar för att urinera.
 - Parkeringsplats vid Select; Bör flyttas under jorden.
 - Trafikljus; Förbättra/förnya automatiken.
 - Lilla holmen; Starta caféverksamhet på Lilla holmen i paviljongen!
 - Sjöpromenaden; Gör sjöpromenaden finare, sätt upp fina gatlyktor.
 - Mathishallen; otroligt fult stort malplacerat hus på en attraktiv tomt. Varuintagskänsla för alla!
 - Hamnen; Hela hamnen bör snyggas till.
 - Marieparken; Marieparken bör inte bli bostäder! Gör ett aktivitetshus för barnfamiljer. Spa anläggning eller ett akvarium eller botanisk/blomster trädgård under glastak. Bra PR med mera aktiviteter där för dem som står ute på båtdäck o tittar! Ev kommande turister!
 - Södra Esplanadgatan; Byt tillbaka till det ursprungliga namnet "Södra Esplanadgatan". Då har vi igen norra-, södra-, östra- och västra Esplanadgatan.
 - Lindarna längs Stora gatan; Lindar i all ära, men de mörkar också ner staden. Jag tror att man i vissa delavsnitt skulle glesa ur beståndet för att släppa in mer ljus och mittemot Ämbetshuset.
 - Ångbåtsbryggan-Lilla Holmen-Tullarns äng; En frisbee golf bana erbjöd sig Äventyrsgolfen att bygga tillsammans med staden för några år sedan. Nu har detta blivit en succe i fastlandet och projektet bör letas fram igen. En ny friluftaktivitet som inte gör skada på parkmark.
 - Lilla holmen; Förbättra!
 - Promenadväg med attraktioner från Lilla holmen till nabben; En promenadväg kantad med aktiviteter för både barn och vuxna. Nu står där mest tomma restaurangbåtar med kiosker, ute gym, små paviljonger där musiker kan spontanuppträda osv.
 - Västerhamn; Bogsera hit Miramargaraget, där skulle det äntligen göra nytta!
 - Lilla holmen

Rapporten

- En bra rapport med flera roliga idéer!
- Skapa gärna fler naturliga träningsmiljöer också utomhus. Utomhusgym har i många städer blivit en stor hit och används i stor utsträckning. På så vis kan man träna för en billig peng och det förbättrar hälsan bland stadens medborgare med de goda effekter det medför.
- Vi måste få ner bostadspriserna i centrum så att fler har möjlighet att kunna köpa eller hyra bostad i centrum. Likaså måste centrumhandeln återupplivas och för det Stadium mfl. Kollektivtrafiken bör utvecklas och det betyder en gemensam punkt för stads- och landsbygdstrafik för bättre transporter och effektivare nyttjande av bussarna. P-normen förändras så att friköpsmöjligheten tas bort, de krav man har som kan vara lägre än i dag skall fyllas med fysiska platser. Bilpooler blir ett alternativ, det skall vara exploatörens och köparens val om det behövs P för boende. Staden kan ställa krav på P till sådant som genererar behov av allmänna P-platser.
- Öppethållningstiderna är milt sagt löjliga.
- För mig är city Mariehamn inte bara stadens ena gata. Tänk större så det blir en helhet att hela staden från hamnen till Gröna Udden, Nabben och Espholm känns välkomnande och trevlig för mariehamnare och turister, och landsortsbor. Mindre bilar i stan och mer bussar så man verkligen kan ta sig runt med buss i stan, när vi får fler nyinflyttade som inte har bil så borde det finnas en fungerande kollektivtrafik åt båda håll (båda motsatta riktningarna inte bara åtta) och att man lätt kan ta sig med cykel/till fots. Buss på helger och till Maxinge/stormarknader. Mer rullstols/barnvagnsvänliga platser att köpmän och café/restaurangägare tänker på kullersten på gågatan utan även plattor så man kan rulla lättare.
- RED UPP Lilla holmen, se till att det finns djur och att sjön används som den användes förr, fullt med fåglar och liv som man kunde spendera timmar på att mata fåglar med bröd, mm, finns ju inget för oss småbarnsföräldrar som lockar en in till stan om man bara vill åka och "impuls-turista".
- Sluta K-märka alla gamla byggnader som inte fyller sitt syfte! Så som telegrafhuset. De finns så mycket fula hus som inte alls tilltalar Mariehamn. Låt människor få satsa på nya byggnader och låt dom få bygga på höjden.
- Fri parkering i staden är ett måste!! Sittkoffs känns för omodernt å trångt, bygg nytt å större köpcentrum i staden. Flytta S-Market in till staden, var ju miss att den blev i Jomala. Lekparken vid torget är ju ett skämt, bygg roligare aktiviteter för barnen. Låt lokala band få spela på torget och visa upp sig på helgerna.
- Jag vill få bort dom fula gula barackerna i fiskehamnen. Otroligt misspyrdande i en annars charmig fiskehamn!
- Jag tycker att det skulle vara bra om det blev lättare för personer med kroppslig funktionsnedsättning ex. rullstolsburna att ta sig fram i centrum. Som det är nu är det svårt för dem att ta sig in och ut i många affärer utan att få hjälp.
- Frågade en bekant om han varit på påskmarknad. Han bor på Styrmansgatan och åker handikappvagn. Han svarade att han gärna skulle fara dit på men kunde inte på grund av alla trottoarkanter m.m. på Torggatan. Se på Torggatan men en handikappads ögon. Borde inte Torggatan vara framkomlig för alla.
- Låter bra med mera grönområden och bilparkering centrerat till vissa ställen, men hoppas. Tänket med invalid framkomlighet på gator och till butiker, även upp till kontor. Eftersom satsning på restauranger och caféer är en bra idé, men måste då

vara öppet åtminstone till 21 vintertid och nästan hela natten sommartid, man hör alltid att det är aldrig öppet när man vill äta. Det står även att det ska satsas på små butiker, men som ni skriver näthandeln tar över, och det är landskapets eget fel som gjort det enkelt för privatpersoner och svårt för egen liten företagare, kommer inte att var någon bra besökt centrum med bara ekologiska saker, folk vill ha främst kläder, så Maxinge typen borde varit i stan, eller ta bort näthandeln (gör det svårare) men satsning på uteserveringar är bra.

- Mera utekonst för en gladare stad; Statyer, skulpturer, gatukost i parker o på torg. Mera färger på fasader, trappor, räcken, i Espen, hamnar och andra öppna ställen. Låt barn och ungdomar få en Fantasi-park, en konstsmedja för årlig utsmyckning. Alandica; Skylt på östra fasaden som talar om vad huset är. Alandica Concert & Conferens. Klängväxter, blommor runt huset och i nischen mot norr. Mera gågata av Torggatan sommartid. Ge plats för uteserveringar med parasoll, shoppingtält etc. kräv snyggare glasskiosker. Utöka parkeringstiden i city. Minst 60 min. Glasa in hela Centrum.
- Kräv uppsnyggning av Manechai-båten vid Fahlers brygga eller flytta bort den. Utvidga/utveckla Sjökvarteret. Skapa ett öppet hamnområde för aktiviteter vid Slemmern. Dra upp Östra Utfarten i en kurva till Servicegatan. In efter Select o ut vid Villagatan. ... Eller tunnel från lagtinget till Mariebad. Strövområden med bodar o caféer längs kajen Fahlers-Sjökvarteret. Ge liv åt Lyceets parkering sommartid. Öar med uteserveringar, shoppingtält etc. Fin utsikt över stan. Brist på offentliga toaletter i stadskärnan. Enkla smakfulla finns. Fler o färgglada papperskorgar. Gå in för brutna tak på de platta husen i centrum. Bygg bort lådorna. Rädda Lilla holmen, ge liv åt Tullarns äng, Badhusparken o Badhusberget.
- Jag vill ta upp en fråga som ofta dryftas bland småbarnsföräldrar på olika lekparken i stan. Det hinns med en hel del prat medan man står där och gungar barnen. Det handlar om vilken plats och vilka utrymmen barnen ges i staden. I centrum finns två lekparken. Den nedanför Alandica och den på Torget. Under två tredjedelar av året är det barn och deras föräldrar som är i princip de enda som rör sig på Torget. Vill ni ha ett levande torg bör en bra lekplats prioriteras. Fråga daghemmen vilka leksaker som går hem. Det behöver inte vara dyra skepp. Ibland är trähästar och generöst med gungor, bänkar för trötta föräldrar och en vilket sandlåda allt som behövs. Kom ihåg barnen när ni utvecklar staden. Idag är det inte hävt med utrymmen för de minsta. Tänk lite barnsligt och använd fantasin.
- Jag saknar barnen i den här rapporten. Vill ni ha ett levande torg även på sommaren så är det ett tips att satsa på en ordentlig lekpark. Glöm era dyra lekskepp, bygg istället upp flera mindre grejer istället. I Uppsala finns en fin park. Där har man satsat på att ha bänkar runt helaparken. Där finns även små kullar som barnen kan hoppa på, fler gungor än fyra (nu är det oftast kö på torget här), klätterställningar, målade hopprutor på marken och små tunnlar. Lekparkerna idag är varken ombonade, fantasifulla eller trygga. Plattorna under klätterställningarna på Torget har vikit sig uppåt så att ungarna snubblar och slår sig. Mest populär är springbrunnen, som när den är tömd, utgör perfekt plats att springa runt på (i). Vilka fyller torget med liv en blåsig novemberdag? Jo, barnen såklart.
- Gågatan har passlig längd idag och behöver inte förlängas.
- Fråga om butikerna i centrum kan sluta med plastpåsar. Använd papperspåsar eller tygkassar istället. Torgscenen – marknadsför ”fri tillgång till den” – om man så vill. Tillhandahåll ljudsystem. Begränsa till vissa dagar. OM man vill kontrollera vad som

skall "framföras" – begär alltid först ett smakprov eller beskrivning. Skapa "open mic" och "speakers corner". Sätt bänkar längs med torgkanten så att människor kan samlas där. Skapa ett stort utomhus kinaschack – (eller annat spel. Kanske inte schack – det borde vara något som "alla kan spela" men finner någorlunda roligt. Det här bidrar till mer umgänge över generationsgränser, ger mer social hållbarhet i längden. En naturlig samlingsplats som inte kostar, där människor med olika intressen och bakgrunder lär känna varandra

- Mariehamns stad och därmed hela Åland piggas upp genom att man konstruerar en saluhall av större mått i form av ett växthus i väst-östlig riktning i den västra esplanaden, alltså från kyrkan västerut så att de två mittersta raderna av lindarna bildar en del av sidoväggarna. Allt konstrueras i rustik stil och bildar en väderskyddad passage i riktning mot centrum. Avsikten är att saluföra året runt åländska livsmedel och konsthantverk, och skapar därmed en identitet och glädje för Mariehamn och Åland.
- Bra att man får säga sin åsikt. Jag kom dock inte in på kartan i mobilen så skriver min åsikt här. På tok för mycket bilar i centrum svårt att ta sig fram vid posten/Nygatan samt Norragatan/Torggatan. Både fult och otrevligt. Jag önskar ett så bilfritt centrum som möjligt.
- Min åsikt är att rapporten är för lång att läsa för en vanlig medborgare. Dessutom lyckades jag inte hitta filmen från luften tagen med drönare. Därför berättar jag nu i stora drag min åsikt om Mariehamns centrum:
 1. Mariehamn är bra som det är nu – småstad med historia – t.ex. Södragatan, Norragatan, Sjöfartsmuseet, badhusparken m.m.
 2. Det kan inte bli någon "Metropol" som vissa politiker skulle önska. Alltså högre hus än fyra våningar passar ej det är affärsmännens drömmar, vanliga medborgare har ej någon nytta av höghus och mera affärer.
 3. Visit Åland – Jag anser att den föreningen är ute på fel områden med sina planer för att locka turister! Besökare från storstäder "Metropoler" vill koppla av från stressen och njuta av naturen.
- Mariehamn är en platt belägen stad i citykärnan. Det gör att det är svårt att få en spännande bild. Ett undantag är uteserveringen vid Sittkoffska som tidigare låg i en grop. Trots att Torggatan är bred på sina ställen utnyttjas inte denna potential, för t.ex. åtminstone sommartid; en uteservering med öl, vin etc. Under Rockoff sätts det upp fula nätstaket!! Illa. En saluhall med färsk lokal livsmedel har ingen slagit sig på ännu. Inte heller fisk- och skaldjursrestaurang. Den krögare som börjar grilla kött m.m. utomhus har ett vinnande koncept. Vem kan motstå grilldoft. Biblioteket o Alandica har ett bra läge – tänk om man kunde sitta där på altanen, läsa en bok, lyssna på musik etc. Självstyrelsen har snott det bästa läget i det området! Esplanaden med lindarna är en vacker plats, men ack så outnyttjad med hela sin långa, breda area. Caféeet Eat ser ut som en lagerlokal, oskön. Jag har som förslag att göra om Mariepark till ett café/ matställe. Vilket läge där vid hamnen! Ö.h.t. saknas det levande vatten, träd, buskar, blommor i city. Många fula bakgårdar finns i mängder. Gallerian i Sittkoffska är riktigt bra. Vägen från Ålandsplan och förbi bussplanen skulle kunna "fogas samman" mera. Ångbåtsbryggan borde tänka på estetiken, alla plank ger bilden av provisorium.